

СТАНОВИЩЕ

от Марин Иванов Гълъбов, професор в УНСС, доктор

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор ”

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика

Автор: Кирил Ангелов

Тема: Оптимизиране и контрол на сделките между свързани лица в контекста на трансферното ценообразуване.

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 145 от 02.04. 2026 г. на Ректора на Университета по застраховане и финанси чл.- кор. проф. д.ю.н. Борис Велчев съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Оптимизиране и контрол на сделките между свързани лица в контекста на трансферното ценообразуване“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика. Автор на дисертационния труд е Кирил Ангелов – докторант към катедра „Счетоводство и одит“ при Университета по застраховане и одит - София.

Във връзка с процедурата кандидатът е представил дисертационен труд, автореферат, автобиография, информация за научни публикации, приноси, и за изпълнението на националните минимални изисквания за присъждане на ОНС „доктор“ по ПН 3.8 Икономика, залегнали в Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане.

Предадените от докторанта Кирил Ангелов материали включват документи по представен опис: автобиография, дисертационен труд, автореферат, списък и резюмета на публикациите и Справка за изпълнението на минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „Доктор“ в професионално направление 3.8. Икономика.

Докторантът е приложил пет броя публикации, в т.ч. 2 статии и 3 научни доклада от научни конференции, от които 3 са самостоятелни, а 2 в съавторство с неговия научен ръководител (в т.ч. 1 доклад и 1 статия).

2. Кратки биографични данни за кандидата

Докторантът е роден през 1991 г. в София, където през 2010 г. завършва 9-та Френска езикова гимназия (ФЕГ "Алфонс Дьо Ламартин"). През 2014 г. придобива бакалавърска степен по специалност „Хидрогеология и инженерна геология“ в МГУ "Св. Иван Рилски“, а през 2018г. магистърска степен по "Геотехника и инженерна геология" във Висшето транспортно училище „Т. Каблешков“, София. През 2019 г. Кирил Ангелов завършва втора магистратура със специалност „Счетоводство и контрол“ в Университета по застраховане и финанси (УЗФ, тогава ВУЗФ). През 2022 г. със Заповед № 309/27.10.2022 г. на ректора на ВУЗФ (понастоящем УЗФ) е зачислен като докторант на самостоятелна форма на обучение. От 2014 г. работи в „Геолоби“ ООД, като инженер - геолог и като управител на дружеството.

3. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е в обем от 171 страници и включва 21 фигури и 7 таблици. Структуриран е в увод, три глави, заключение и списък на използваните литературни и нормативни източници.

В увода добре са представени обекта и предмета на изследване, изследователската теза, целта и задачите, методите на изследване, а така също актуалността на темата на дисертационния труд. Посочени са и ограниченията при осъществяване на изследването.

В първата глава „Трансферното ценообразуване в международен контекст и през призмата на европейската нормативна уредба“ добре са представени единиците и групировките от единици в контекста на регламента за европейската система от национални и регионални сметки, трансферното ценообразуване, а така също е налице качествено проучване на различни изходи от правни спорове между мултинационални свързани предприятия и данъчни органи относно трансферните цени. Главата приключва с изводи, съответстващи на нейното съдържание.

Във втората глава „Принципи на независимите пазарни отношения – същност и насоки на изследване в контекста на трансферното ценообразуване и националните фискални практики“ се дава информация за основните конфигурации на свързаност от данъчна гледна точка при физически лица и примерни конфигурации на свързаност при юридически лица от различни нормативни гледни точки. Анализират се съпоставимостта на сделки между свързани и независими лица, а така също и основните видове методи за определяне на пазарните цени. В тази глава се изследва принципа на независимите пазарни отношения общите правила за прилагане на методите за определяне на пазарните цени. Главата е добре разработена и завършва

с определени изводи. Съдържанието на главата е научно издържано и показва високо научно ниво на докторанта.

В третата глава „ Възможни оптимизационни модели при извършване, анализ и проверка на сделки между свързани лица“ са представени оптимизационни модели при сделки с недвижими имоти между свързани лица, оптимизационни модели при сделки с услуги между свързани юридически лица и оптимизационни модели при заеми между свързани юридически лица. Разработените модели са на високо научно и научно-практическо ниво.

4. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Дисертационният труд съдържа съществени приноси за науката и практиката със значителна значимост.

Приносите към теорията са следните:

1. Систематизиране на съвременните достижения в нормативната уредба на трансферното ценообразуване и данъчните режими, свързани с противодействието на данъчните злоупотреби, водещи до свиване на данъчната основа и прехвърляне на печалби в международен контекст.

2. Предложени са насоки за прилагане на секторен анализ като инструмент за проверка на съответствието на сделките между свързани лица с принципа на независимите пазарни отношения, илюстрирани чрез анализ на бизнес сделки в конкретен икономически сектор.

Приносите към практиката са:

1. Извеждане на аналитична рамка за изследване на принципа на независимите пазарни отношения, съчетаваща данъчни, счетоводни, икономически и секторни параметри, като в нейния обхват са обосновани практически приложими корекционни подходи и релевантни цифрови коефициенти за извършване на корекции на прилаганите от свързани лица цени в контролирани сделки с цел доближаване на цените до равнищата на съпоставими неконтролирани сделки..

2. Разработени са оптимизационни методически модели за систематизирани решения при три от най-разпространените типове сделки между свързани лица – продажба на недвижими имоти, извършване на услуги и финансиращи операции по вътрешногрупово кредитиране.

3. Обоснован е потенциалът за практическо приложение на разработените модели както в национална, така и в европейска среда, като се подчертава тяхната двойка полезност - както за повишаване на данъчната сигурност и предвидимост за бизнеса, така и като инструмент за фискален анализ и подпомагане на контрола при трансферното ценообразуване.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Във връзка със дисертационния труд, са представени следните статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете:

1. **Ангелов, Кирил**, Оптимизационни модели при извършване и анализ на сделки между свързани предприятия научно списание „Механика, Транспорт, Комуникации“, ISSN 1312-3823 (print) ISSN 2367-6620 (online), бр.1, 2026, стр. III-8 – III-17, достъпно на: <https://mtc-aj.com/library/2772.pdf>
2. **Ангелов, Кирил**, Методи за определяне на пазарните цени в контекста на трансферното ценообразуване, Втора национална студентска и докторантска конференция „Код дигитално: икономика, образование и социални отношения“, ВУЗФ, Издателство на ВУЗФ "Св. Григорий Бгослов", ISBN 978-619-7622-30-0, стр.117-125, 2022, достъпно на: <https://vuzflab.eu/wp-content/uploads/2022/07/%D0%9A%D0%BE%D0%B4-%D0%B4%D0%B8%D0%B3%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%BE-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D0%B8-%D1%81%D0%BE%D1%86%D0%B8%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B8-%D0%BE%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F.pdf>
3. **Ангелов, Кирил**, Десислава Йосифова., Съответствие с принципа на независимите пазарни стношения в контекста на трансферното ценообразуване – насоки за изследване, 70 години Финансово-счетоводен факултет на УНСС. Международна научна конференция, ISBN Print 13: 978-619-232-668-5, стр. 169-178, 2022, достъпно на: <https://www.cceol.com/search/viewpdf?id=1157770> (URL: <https://www.cceol.com/search/book-detail?id=1112667>)
4. **Ангелов, Кирил**, Някои аспекти на изследване и представяне на свързаните лица в контекста на трансферното ценообразуване, Десета младежка научна конференция "Аз знам и мога", ВТУ „Т.Каблешков“, 2022 и отпечатан в "Млад форум", младежко издание на Научното списание „Механика Транспорт Комуникации“ ISSN 2367-6558 (print) ISSN 2367-6612 (online) том 11, брой 1, 2022 г., стр. III-39 – III-43, достъпно на: <https://mtc-aj.com/article.2200.htm>
5. **Йосифова, Десислава, Ангелов, Кирил**, Проблеми и цели при определянето на цените при трансфери на стоки и услуги между свързани предприятия, научно списание „Механика, Транспорт, Комуникации“, ISSN 1312-3823 (print) ISSN 2367-6620 (online), бр.1, 2026, стр. III-1 – III-7, достъпно на: <https://mtc-aj.com/article.2771.htm>

Публикациите се вписват в темата на дисертационния труд. Те са на високо научно равнище и оценката ми за тях е положителна.

Публикациите могат да бъдат класифицирани по:

- вид (статии – 2 броя в реферирано и индексирано научно списание; доклади – 3 броя в конференции на УНСС, ВУЗФ / понастоящем УЗФ и ВТУ „Т.Каблешков“;
- по място на публикуване – всички са публикувани в България;
- по език, на който са написани - 5 са на български език, като на 3 от тях заглавия, резюмета и ключови думи - на английски език.

- по брой на съавторите (самостоятелни – 3 броя, с един съавтор – 2 броя).

6. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

Справката за изпълнението на минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „Доктор“ в професионално направление 3.8. Икономика от Кирил Ангелов показва, че той е постигнал 90 точки.

7. Автореферат

Представеният автореферат се състои от 41 страници. В него коректно е отразено съдържанието и проблематиката засегната в дисертацията.

8. Критични бележки, въпроси и препоръки

Нямам критични бележки, въпроси и препоръки.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички на изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на неговото приложение. Представените материали и дисертационни резултати напълно отговарят на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти в Университета по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че кандидатът Кирил Ангелов притежава задълбочени тесретични знания и професионални умения по Професионално направление 3.8. Икономика, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Предвид на посоченото давам своята положителна оценка на проведеното изследване, представено от дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Кирил Ангелов в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3.8. Икономика.

София, 24.04.2026 год.

Изготвил становище:

/ проф. д-р Марин Гълъбов/